

2017-02-16
Ju2017/01526/KRIM

Justitiedepartementet

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm

Uppdrag till Brottsförebyggande rådet att utveckla det nationella stödet och samordningen för brottsförebyggande arbete

Regeringens beslut

Regeringen ger Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att utveckla det nationella stödet och samordningen för brottsförebyggande arbete.

Insatserna ska utgöra en förstärkning av myndighetens befintliga arbete inom området. Brå ska därmed fortsatt främja det brottsförebyggande arbetet genom att utveckla och sprida kunskap, fördela ekonomiskt stöd samt bidra med metodstöd och handledning i brottsförebyggande frågor.

Brå ska även:

- Inrätta en nätverksstruktur för nationella aktörer för att bidra till ökad samverkan på det brottsförebyggande området. I det ingår att kartlägga vilka samverkansforum och nätverk för brottsförebyggande arbete som finns i dag, samt vilka resurser dessa har för att ge stöd till den lokala nivån.
- Utifrån identifierade angelägna utvecklingsbehov utveckla konkret stöd till brottsförebyggande aktörer på nationell, regional och lokal nivå.
- Ta fram och sprida utbildning om brottsförebyggande arbete.
- Stödja den nationella samordnaren för brottsförebyggande arbete som regeringen kommer att utse att genomföra sitt arbete.

- Stödja länsstyrelserna i arbetet med att stödja och bidra till regional samordning av brottsförebyggande arbete.
- Årligen ta fram en rapport om hur det brottsförebyggande arbetet har bedrivits och utvecklats. Rapporten ska lämnas senast den 31 mars.

Därutöver ska Brå göra en sammanställning av befintlig kunskap om samhällets kostnader för brott. Denna del av uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2017.

Bakgrund

Brottslighet orsakar både stort mänskligt lidande och omfattande ekonomiska kostnader. Det finns därför mycket att vinna på att satsa resurser på att förhindra brott. Brå har sedan 1998 haft i uppdrag att stödja utvecklingen av lokalt brottsförebyggande arbete. Myndigheten har sedan dess bidragit med stöd till kommuner och andra aktörer gällande kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete, kunskapsunderlag i valet av brottsförebyggande insatser och uppbyggnaden av lokala brottsförebyggande råd. Under denna tid har de ekonomiska resurser som myndigheten särskilt haft för detta syfte legat på en konstant nivå. Under senare år har samtidigt det brottsförebyggande arbetet i landet delvis stagnerat. På flera områden har arbetet präglats av både resurs- och kunskapsbrist, och de insatser som har genomförts har till viss del varit likriktade och dåligt anpassade efter problembilden.

Regeringen har mot bakgrund av detta sett behov av en nystart på det brottsförebyggande området. Genom ett ökat engagemang och en högre prioritet för de brottsförebyggande frågorna kan den kunskap som finns komma till bättre användning och nya lösningar formuleras. I takt med att samhället och brottsligheten förändras behöver alla relevanta aktörer bidra till att möta de utmaningar som uppstår. För att lyfta frågan om hur samhället med gemensamma krafter kan förebygga brott har regeringen aviserat en satsning på nationellt stöd till brottsförebyggande arbete. Inom ramen för satsningen kommer regeringen att tillsätta en nationell samordnare som ska bidra till att höja prioriteten och öka engagemanget för brottsförebyggande arbete. Länsstyrelserna har fått i uppdrag att stödja och bidra till regional samordning av brottsförebyggande arbete. För att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och strukturerat brottsförebyggande arbete

inom alla samhällssektorer kommer regeringen även att ta fram ett nytt nationellt program som kan utgöra en plattform för det brottsförebyggande arbetet.

För att stärka Brås förmåga att stödja det brottsförebyggande arbetet ökade regeringen från och med 2016 Brås anslag för detta syfte med 15 miljoner kronor, från drygt 7 miljoner per år till drygt 22 miljoner per år. I linje med regeringens intentioner påbörjade Brå under 2016 ett utvecklingsarbete för att förstärka myndighetens samordnande och stödjande roll på det brottsförebyggande området. Genom detta beslut tydliggör regeringen inriktningen på detta arbete.

Närmare om uppdraget

Som rättsväsendets kunskapscentrum har Brå ett brett verksamhetsområde som omfattar kunskapsproduktion, kunskapsspridning och metodstöd gällande brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott. Genom att dra nytta av myndighetens samlade kompetens och den överblick den medför har Brå goda möjligheter att utgöra en samlande kraft i det brottsförebyggande arbetet. Den resursförstärkning som Brå har fått gör det möjligt att utöka myndighetens stödjande och samordnande funktion på nationell nivå för brottsförebyggande arbete. Insatserna ska utgöra en förstärkning och fördjupning av myndighetens befintliga arbete på området. Genom arbetet förstärks Brås förmåga att stödja myndigheters, kommuners, näringslivets och det civila samhällets organisationers arbete för att bidra till rättsväsendets mål om minskad brottslighet och ökad trygghet.

Arbetet ska utgå från de utvecklingsområden som identifieras som mest angelägna. Det är också centralt att insatserna anpassas efter att förutsättningarna för det brottsförebyggande arbetet skiljer sig åt över landet. Mot bakgrund av att mäns och kvinnors brottslighet, utsatthet för brott och upplevelse av trygghet skiljer sig åt är det även viktigt att myndigheten beaktar ett jämställdhetsperspektiv i arbetet. Vidare ska ett barnrättsperspektiv beaktas, då barn och unga är särskilt sårbara för brott.

Inrättande av en nationell nätverksstruktur

Brå ska inrätta en nätverksstruktur som ökar samverkan mellan nationella aktörer på det brottsförebyggande området. Strukturen ska kunna bidra till såväl erfarenhets- och kunskapsutbyte som samordning, samt ha förmåga att

identifiera problemområden och bidra med lösningar. Inom strukturen ska det finnas förmåga att i ett tidigt skede identifiera problem och lösningar som kan kräva insatser av såväl de i nätverksstrukturen involverade aktörerna som andra aktörer, inklusive regeringen. Utformningen av strukturen bör ta hänsyn till såväl behoven av en fast grundstruktur som av eventuella tillfälliga konstellationer. Nätverksstrukturen ska i första hand bidra till ökad samverkan mellan myndigheter och vara ett forum för att gemensamt omhänderta nya brottsfenomen eller problemområden som kräver koordinerade insatser från flera aktörer. Utifrån behov kan även andra relevanta aktörer som civilsamhälle och näringsliv engageras.

Brå ska även kartlägga vilka samverkansforum och nätverk för brottsförebyggande arbete på nationell och regional nivå som finns i dag samt vilka resurser dessa har för att ge stöd till den lokala nivån. Denna kartläggning ska kunna utgöra ett stöd i processen kring utformningen av nätverksstrukturen genom att bland annat identifiera på vilka områden det redan finns fungerande nätverk, om det finns behov av erfarenhetsutbyte eller samordning mellan dessa och var det finns luckor. Kartläggningen ska också kunna bidra till att identifiera befintliga eller nya nätverk eller sammankomster där den nationella samordnaren för brottsförebyggande arbete kan utgöra en pådrivande kraft.

Utvecklat konkret stöd till brottsförebyggande aktörer

Brå ska utifrån de behov som myndigheten identifierar utveckla det konkreta stödet till brottsförebyggande aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Det kan exempelvis omfatta att samla och tillgängliggöra kunskap om specifika brottsproblem och arbetssätt, bedriva djupgående utvecklingsarbete i ett antal kommuner eller göra särskilda satsningar inom vissa fokusområden. Brå ska genom sina insatser bidra till att koppla samman forskning och praktik och ge relevanta aktörer verktyg för att utveckla ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete.

Utvecklad utbildning om brottsförebyggande arbete

För att bidra till att höja kunskapsnivån inom det brottsförebyggande området ska Brå även tillhandahålla relevant utbildning. Myndigheten ska bland annat utveckla, sprida och förvalta grundläggande utbildning som ska bidra till att höja kunskapsnivån och underlätta samordningen hos brottsförebyggande aktörer som kommunsamordnare och kommunpolis, samt andra brottsförebyggande aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Stöd till den nationella samordnaren

Regeringen kommer under 2017 att tillsätta en nationell samordnare som ska bidra till att utveckla samhällets förmåga att arbeta brottsförebyggande. Samordnaren ska komplettera det arbete som Brå bedriver genom att stimulera, stödja och driva på utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet i hela landet, verka för att brottsförebyggande frågor får högre prioritet inom såväl offentlig som privat verksamhet och främja samverkan. Brå ska under den tid som samordnarens uppdrag varar ge samordnaren stöd i form av administration och kunskapsstöd.

Bistå länsstyrelserna i arbetet med att inrätta och utveckla regionala samordnare för brottsförebyggande arbete

Länsstyrelserna har fått i uppdrag att stödja och bidra till regional samordning av brottsförebyggande arbete i syfte att stödja utvecklingen av ett kunskapsbaserat och effektivt regionalt och lokalt brottsförebyggande arbete som är långsiktigt hållbart (förordning (2016:1258) om regional samordning inom det brottsförebyggande området). Brå ska i samverkan med den nationella samordnaren för brottsförebyggande arbete bistå länsstyrelserna i detta arbete.

Kunskapsöversikt om kostnader för brott

För att få en tydligare och mer samlad bild av de samhällskostnader som brott orsakar får Brå i uppdrag att genomföra en kunskapsöversikt över befintliga studier om kostnader för brott och vinster med brottsförebyggande arbete. Översikten ska omfatta såväl nationella som internationella studier, men ha fokus på relevansen för svenska förhållanden. I uppdraget ingår även att göra en bedömning av behovet av ytterligare svenska studier på området.

Årlig rapport om det brottsförebyggande arbetet

Brå ska årligen ta fram en rapport om hur det brottsförebyggande arbetet har bedrivits. Denna ska beskriva myndighetens eget arbete, men även ge en övergripande bild av hur det brottsförebyggande arbete som har bedrivits på lokal, regional och nationell nivå i övrigt har utvecklats. Rapporten ska även belysa vad insatserna har lett till och lyfta fram de mest centrala fortsatta utvecklingsbehoven.

På regeringens vägnar

Morgan Johansson

Emma Ekström

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/PO, Å, SSK
Socialdepartementet/JÄM, FS, FST
Finansdepartementet/BA, SFÖ, SKA
Utbildningsdepartementet/UF
Näringsdepartementet/BT-SUBT
Kulturdepartementet/D
Boverket
Brottsoffermyndigheten
Ekobrottsmyndigheten
Folkhälsomyndigheten
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Kustbevakningen
Länsstyrelserna i samtliga län
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Polismyndigheten
Skatteverket
Socialstyrelsen
Säkerhetspolisen
Tullverket
Åklagarmyndigheten
Sveriges Kommuner och Landsting